

УДК 658.56:339.137.2
DOI: 10.60022/3(2)-28S

Ковальчук Альона Миколаївна

кандидат економічних наук
доцент кафедри економіки і підприємництва
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Україна
Kovalchuk Alona
PhD in Economics
Associate professor of the Department of Economics and Entrepreneurship
National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute», Ukraine
ORCID: 0000-0002-9059-8303

Швець Владислава Анатоліївна

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Україна
Shvets Vladyslava
higher education student at the first (Bachelor's) level
National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute», Ukraine
ORCID: 0009-0009-4189-8922

ПРОБЛЕМИ ЯКОСТІ ТОВАРІВ ЯК ЗАГРОЗИ ФІНАНСОВІЙ БЕЗПЕЦІ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація. У статті розглянуті сучасні проблеми якості товарів як загроз фінансовій безпеці та конкурентоспроможності підприємств. Актуальність дослідження визначається ускладненням роботи виробничих підприємств через тиск зовнішніх факторів, які погіршують якість виробленої продукції. Проблеми забезпечення якості товарів розглядається як загроза фінансовій безпеці та конкурентоспроможності підприємств. У дослідженні розглянуті проблеми якості товарів провідних галузей економіки України: агровиробництва, фармацевтичної та виробництва безпілотних літальних апаратів (дронів). Запропоновано напрями подолання проблем якості товарів з метою підвищення конкурентоспроможності та фінансової стійкості: інтеграція ISO-стандартів, оновлення основних фондів підприємств (враховуючи вимоги сталого розвитку) та створення національної системи безперервного професійного розвитку у сфері управління якістю.

Ключові слова: якість, товар, підприємство, фінансова безпека, конкурентоспроможність, якість товару, фінансова безпека підприємства, загрози фінансовій безпеці, економічні трансформації, стандартизація.

PROBLEMS OF PRODUCT QUALITY AS THREATS TO THE FINANCIAL SECURITY AND COMPETITIVENESS OF ENTERPRISES

Abstract. The article examines contemporary product quality issues as threats to the financial security and competitiveness of enterprises, driven by global economic market shifts. The aim of the article is to investigate current product quality challenges in the context of their impact as threats to corporate financial security and competitiveness amid the crisis transformations of the competitive environment. The relevance of the study is determined by the increasing operational complexity for manufacturing enterprises due to external pressures that degrade product quality, as well as the transformation of quality assurance approaches necessitated by European integration. Issues in ensuring product quality are analyzed as a direct threat to the financial security and competitiveness of businesses. An optimized quality management system that ensures high product standards is identified as a key competitive advantage. Furthermore, it contributes to achieving a high level of financial stability, which is the primary objective of a corporate financial security framework. The methodological framework of the study is based on a systems approach, which enabled the examination of the interrelationship between quality parameters, financial performance indicators, and competitiveness

criteria. The research employs: methods of logical analysis to identify industry barriers; graphical modeling to develop a crisis management concept and define strategic directions for overcoming quality issues to enhance competitiveness and solvency; and the generalization method to formulate research findings. The study explores product quality challenges within Ukraine's leading economic sectors: agribusiness, pharmaceuticals, and the manufacturing of unmanned aerial vehicles (UAVs). The author proposes strategic directions to address quality issues, including the integration of ISO standards, the modernization of fixed assets (considering sustainable development requirements), and the establishment of a national system for continuous professional development in quality management. The practical significance of the results lies in the development of an approach for applying practical tools to overcome product quality challenges within the current realities of the Ukrainian economic environment.

Keywords: *quality, product, enterprise, financial security, competitiveness, product quality, financial security of the enterprise, threats to financial security, economic transformations, standardization.*

Постановка проблеми. У сучасних умовах економічних трансформацій якість товарів для вітчизняних підприємств є ключовим фактором, що впливає на їх здатність забезпечувати конкурентоспроможність та протистояти зовнішнім викликам. Якість як категорію, можна розглядати як позитивний фактор розвитку: якість – це джерело конкурентних переваг, так і як негативний чинник – проблеми з якістю товарів призводять до зниження рівня конкурентоспроможності та фінансової безпеки (проблем із фінансовою стабільністю та рентабельністю). Якість товарів може використовуватись як індикатор виробничого потенціалу, фінансової стійкості та наявності ресурсів у підприємства, оскільки може коливатися в залежності від стану виробництва та процесів його забезпечення. З точки зору фінансової безпеки якість товарів впливає на такі її елементи: рентабельність (якісний товар як правило має вищу норма прибутку, сприяє зростанню доходів), інвестиційну привабливість (якість товару сприяє залученню інвестицій та стабільності їх дохідності), фінансову стійкість та платоспроможність (оскільки якісний товар підвищує прибутковість, то це дозволяє підприємству забезпечувати нормальну фінансову стійкість та забезпечувати оптимальний рівень платоспроможності), оптимізацію структури джерел фінансування капіталу тощо. Водночас усі ці складові фінансової безпеки, за умови ефективного управління, є ключовими конкурентними перевагами, що забезпечують конкурентоспроможність підприємству у стратегічній перспективі. Саме тому дослідження проблем якості товарів та їх впливу на фінансову безпеку та забезпечення конкурентоспроможності не втрачає актуальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фінансова безпека та окремі аспекти конкурентоспроможності були предметом досліджень Марусяк Н., Бак Н. [1], Метеленко, Н., Сіліна І., Попова А., Афонон Р. [2], Варналій З., Бондаренко С. [3], Кваша С., Павленко О., Вакуленко В. [6]. Якість товарів та деякі особливості її формування, впливу на конкурентоспроможність у своїх працях досліджували: Кулакова С.Ю., Міняйленко І.В. та Яцкова Н.С. [5], Короленко, О., Поліщук, І., Кутова, Н. [7], Хатім Е. [8] та інші. Зауважимо, що у більшості розглянутих досліджень якість товару розглядається як фактор конкурентоспроможності або для підприємств (на мікрорівні) або для країни чи галузі (макро- та мезо- рівні). Водночас, з точки зору фінансової безпеки, якість товарів досліджується саме як елементи виробничої сфери (потенціалу), що не встановлює прямого впливу.

Метою статті є дослідження сучасних проблем якості товарів у контексті їх впливу як загроз фінансовій безпеці та конкурентоспроможності підприємств в умовах кризових трансформацій конкурентного середовища.

Виклад основного матеріалу. Конкурентоспроможність та фінансова безпека підприємств забезпечуються на основі стратегічного підходу до управління виробничим потенціалом враховуючи ризики та загрози зовнішнього конкурентного середовища. Високий рівень фінансової невизначеності та зміни мікроекономічного характеру, що є джерелами загроз для фінансової безпеки [1], мають значний вплив на процеси забезпечення якості. Водночас стан і якість товарів, якість виробничих процесів, стан основних засобів, якість виробничих технологій визначаються як внутрішні загрози фінансовій безпеці у виробничій сфері [2]. Беззаперечним є факт, що якісний товар – основа зростання дохідності та рентабельності виробничих підприємств, ключовий фактор, що формує конкурентоспроможність як підприємства так і галузі в цілому. У контексті забезпечення конкурентоспроможності фінансова безпека підприємства може розглядатися як «здатність підприємства стабільно розвиватися та здійснювати ефективну господарську діяльність шляхом забезпечення стійкості його фінансового стану, ефективності фінансової діяльності, а також через здатність протистояти внутрішнім та зовнішнім негативним факторам» [3].

Якість продукції є фундаментальним чинником конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішніх ринках. Для будь-якої держави, що прагне зайняти стійку позицію в глобальній економіці,

виробництво якісних товарів – не просто конкурентна перевага, а необхідність. Особливо це актуально для країн, що перебувають у стані трансформацій або переживають кризові явища. У контексті економічного середовища України, що одночасно переживає збройний конфлікт і працює над поступовою інтеграцією до європейського економічного простору, питання якості набуває особливого значення. Саме від рівня якості залежить, чи зможуть українські виробники відповідати вимогам зовнішніх ринків, витримувати жорстку конкуренцію, просувати національний бренд за кордоном, забезпечувати власні фінансові потоки та утримувати довіру споживачів. Позитивний імідж країни як постачальника надійної, безпечної та сучасної продукції напряму пов'язаний із дотриманням міжнародних норм і стандартів якості.

Перш за все, окрему увагу в цьому контексті слід приділити сільськогосподарському сектору, який є провідною галуззю українського експорту. Сировинна орієнтація економіки, зосередженість на агропродукції та її частка в експортній структурі зумовлюють потребу аналізу цієї сфери. Аграрна продукція - головна експортна номенклатура України, що формує близько 60 % експорту (USD 41,6 млрд у 2024 р.) [4]. Такий високий показник ще раз підкреслює значущість агросектору для економіки та водночас актуалізує питання якості: за умов відкритої економіки й потреби в валютних надходженнях, втрата довіри з боку міжнародних партнерів може мати вкрай негативні наслідки. Низька якість агропродукції або невідповідність вимогам ЄС може зруйнувати перспективи виходу на нові ринки та зменшити частку України в міжнародному продовольчому ланцюгу.

Дослідження Кулакової С., Мінйиленко І. та Яцкової Н. [5] акцентує наступне: якість товарів є визначальним фактором конкурентоспроможності агровиробництва, особливо в умовах воєнних викликів, що охоплюють порушення ланцюгів постачання, руйнування логістичної та виробничої інфраструктури, нестабільність постачання добрив, пального й насіння, а також значні коливання цін на агроресурси. Такі зовнішні умови сприяють трансформаціям та переходу підприємств до інноваційних технологій, впровадження сучасних систем управління якістю, їх адаптації до європейських стандартів та забезпечення державної підтримки аграріїв [5]. Такі заходи дозволять не лише зберегти високий рівень якості вітчизняних товарів, але й забезпечити агровиробників зростанням доходності (в т.ч. фінансової стійкості), дозволить зробити підприємства агропромислового комплексу конкурентоспроможними на глобальному ринку, навіть попри складні форс-мажорні обставини воєнного часу.

Системні проблеми українського агробізнесу, серед яких: нестабільність функціонування через зовнішньополітичну ситуацію, обмеження якості сировини та продукції, невідповідність експортних товарів вимогам цільових ринків, а також слабка диверсифікація збуту фактично є загрозами їх фінансовій безпеці та конкурентоспроможності. Основними послідовними рішеннями, що сприятимуть вирішенню таких проблем можуть бути: стандартизація виробництва, модернізація технологічної бази, SWOT-аналіз ринкових позицій виробника та орієнтація на ринки із високими вимогами до якості, що дасть змогу змістити фокус із сировинного експорту на продукти з вищою доданою вартістю [6]. Усі ці заходи мають бути інтегровані у систему управління якістю, яка не тільки забезпечує конкурентоспроможність підприємства, але й сприяє його фінансовій стабільності, оскільки впливає на ефективність організації виробничих процесів та мінімізує витрати [7]. Також, варто зазначити, що низька якість навіть базових агропродуктів – зерна, меду, м'яса, молочної продукції – обмежує можливості України конкурувати на ринку ЄС, де діють жорсткі вимоги до санітарії, відстеження продукції, залишків пестицидів, ГМО тощо. Внаслідок цього частина продукції, яка могла б приносити валютну виручку, реалізується на внутрішньому ринку або за нижчою ціною в країнах з низьким рівнем економічного розвитку.

Таким чином, аграрна галузь України зіткнулась із подвійним викликом: з одного боку – потреба зберігати обсяги виробництва навіть у критичних умовах, з іншого – забезпечити таку якість, яка дозволить успішно виходити на конкурентні ринки, зокрема європейський та забезпечити високу прибутковість. Успішне подолання цього виклику можливе лише за умови комплексного підходу: системної модернізації, залучення міжнародного досвіду, активної сертифікації відповідно до європейських норм та прозорої державної політики підтримки виробника. Далі, логічно переходити до галузевих систем якості, проблем зі стандартизацією та інституційними бар'єрами – зокрема, у частині сертифікації, технічного регулювання та оновлення технічної бази.

Проблеми дефіциту стандартизації та сертифікації є ключовими перепонами виходу товарів на міжнародні ринки. Основними причинами таких перешкод є:

- низький рівень технічного переоснащення;
- застарілі підходи до управління якістю;
- нестача фінансування на сертифікацію за європейськими стандартами;
- нерозвинена система навчання фахівців з якості.

Наприклад, у сфері крафтового виробництва та харчової переробки бракує сертифікації за

міжнародними стандартами, такими як ISO 9001 (системи управління якістю) або галузеві ISO 22000 (безпечність харчових продуктів). У деяких нішах, як-от використання дронів у агровиробництві (для ЄС сертифікація дронів – передумова агротехнічної кооперації), відсутність відповідності ISO 21384 також є бар'єром для кооперації з європейськими партнерами. Підприємства можуть за бажання дотримуватись цих стандартів, але проблема в тому, що це не є державно закріпленим законом, тому більшість обирає не нести додаткові витрати на те, що не є обов'язковим.

Подібні проблеми якості та відповідності міжнародним стандартам характерні і для інших стратегічних галузей економіки. Так, саме у фармацевтичній галузі якість товару має прямий вплив на експортний потенціал фармацевтичних компаній, від якого відповідно залежить їх конкурентоспроможність та фінансова безпека. Для України, де внутрішнє виробництво забезпечує лише близько 30-35 % потреб ринку, стратегічним ресурсом стає не просто кількість, а найперше – відповідність міжнародним стандартам якості [8]. Підтвердження цьому – аналітика від Proxima Research [9]: за підсумками 2023 р. 63 % ліків в упаковках в Україні – вітчизняного виробництва, але 63 % обороту приходить на імпортовані препарати. Тобто валова виручка форми імпортного походження – лідер, хоча фізично більшість споживання покриває локальне виробництво. Таким чином, і на прикладі фармацевтичної галузі, спостерігаємо, що висока якість товарів, що відповідає індустріальним стандартам, є ключем до збільшення внутрішньої локалізації та поступового нарощення експортного потенціалу та, відповідно, фінансової стійкості українських виробників.

У доповнення до попередніх сфер, якість товарів залишається критичною перешкодою для нарощування конкурентоспроможності й в інших галузях української економіки. Наприклад, у секторі металургії та сталі – одному з традиційних драйверів українського експорту – зберігаються серйозні структурні виклики. У звіті GMK Center за січень 2024 р. відзначено, що підприємства зіткнулися з нестачею кваліфікованого персоналу через внутрішню, зовнішню міграцію, високими енергетичними тарифами та логістичними проблемами через масовані атаки на енергоресурси України. Це не лише знижує якість готової продукції, але й ускладнює інвестиційну привабливість галузі [10]. Разом з тим, в умовах підготовки до впровадження європейського механізму коригування вуглецевих бар'єрів (СВАМ), українські металурги змушені адаптувати виробничі процеси до екологічних стандартів, інакше можуть втратити ринок або зіткнутися з митами. Аналітика GMK Center прогнозувала втрату понад 1 млрд USD експортної виручки у 2025 р. через невідповідність стандартам, жорстку конкуренцію та енергетичні витрати.

Ще одним важливим сектором української економіки, який яскраво демонструє вплив проблем якості та логістичних обмежень на конкурентоспроможність та фінансову безпеку, є легка промисловість. Зокрема, йдеться про такі галузі, як текстильна промисловість та виробництво меблів. Саме в цих сегментах особливо помітно, як недостатній рівень якості сировини та готових товарів в поєднанні з нестабільною логістикою стає серйозною перешкодою для успішного виходу на зовнішні ринки. Значна частина підприємств, що працюють у цих галузях, зосереджуються переважно на обслуговуванні внутрішнього попиту або виконують замовлення для потреб військових. При цьому лише 61 % з них змогли продовжити експортну діяльність після початку повномасштабного вторгнення [11]. Додатково ситуацію ускладнює дефіцит електроенергії, нестача кваліфікованих кадрів та перебої з постачанням сировини, що в комплексі негативно впливає на виробничу стабільність, а отже на фінансову безпеку. Як наслідок, спостерігається істотне скорочення обсягів експорту та загальне падіння рівня продажів, що суттєво звужує присутність української легкої промисловості на світових ринках.

У одному із найперспективніших секторів виробництва – дронобудування, також простежуються аналогічні виклики, зокрема ті, що пов'язані зі стандартизацією та відповідністю міжнародним вимогам. Проблеми, що виникають у цій сфері, стали особливо очевидними у процесі спроб налагодити експорт сучасних безпілотних систем. Відсутність відповідності міжнародному стандарту ISO 21384, який регулює виробництво та експлуатацію безпілотних авіаційних систем (Uncrewed Air Systems), фактично унеможливує для українських компаній повноцінну інтеграцію власних продуктів у складні бойові або цивільні системи, які функціонують на території країн Європейського Союзу [12]. Це створює значні перешкоди для розширення співпраці, зменшує інвестиційну привабливість галузі та уповільнює її технологічний розвиток, що впливає як на фінансову безпеку підприємств-виробників так і на їх конкурентоспроможність на європейському ринку.

Відсутність стандартів і низька якість уповільнюють вступ до єдиного європейського ринку, що змушує виробників експортерів змагатися винятково ціновими інструментами, а не корисністю товарів (якістю). Вихід на ринок ЄС обмежений квотами на окремі традиційні сільськогосподарські товари (курятина, мед, овес тощо), що акцентує необхідність диференціюватися за якістю, а не тільки за обсягами або ціною. У сучасних умовах, коли глобальні ринки дедалі більше орієнтовані на стандарти якості, екологічності, цифрового відстеження та соціальної відповідальності виробників, проблема

забезпечення високої якості товарів стає стратегічним завданням для підприємств української економіки. Особливо це актуально в умовах кризових трансформацій через виклики війни, зміну логістичних ланцюгів, структури попиту та прагнення України до економічної інтеграції з ЄС. Без системних інвестицій у модернізацію виробничих потужностей, підвищення культури управління якістю, цифровізацію процесів для прискорення виробництва, та адаптацію екологічних стандартів, українські виробники залишатимуться вразливими до конкуренції та ризикують втратити з часом частку ринку не лише в Європі, а й у традиційних для них експортних зонах.

Недостатня відповідність продукції вимогам міжнародних ринків, зокрема стандартам ISO (ISO 9001 – системи управління якістю, ISO 22000 – безпечність харчових продуктів, ISO 14000 – екологічний менеджмент, ISO 21384 – стандартизація безпілотних літальних апаратів), стримує інтеграцію України в глобальні виробничі ланцюги. Брак національних технічних регламентів, гармонізованих з європейськими, обмежує можливості експорту не лише в аграрному секторі, але й у сферах машинобудування, легкої промисловості, фармацевтики та високих технологій. У дослідженні GMK Center наголошено, що українська металургія зазнає втрат через невідповідність екологічним стандартам ЄВМ, що вже з 2026 р. повністю регламентуватимуть доступ до європейського ринку сталі [10]. Відповідно, модернізація має супроводжуватися як оновленням устаткування, так і приведенням усього виробничого циклу до відповідності міжнародним вимогам.

На основі наведених прикладів можна сформулювати низку стратегічних рекомендацій, щодо розробки та впровадження напрямів вирішення проблем якості товарів українських підприємств в умовах кризових трансформацій конкурентного середовища (рис 1) Насамперед, критично важливим є впровадження уніфікованих ISO-стандартів на державному рівні з паралельною адаптацією під українські реалії (Блок 1). Необхідно створити інституційне середовище для супроводу підприємств у процесі сертифікації – шляхом державного співфінансування, пільгових кредитних інструментів, партнерства з європейськими агенціями з якості та участі в грантових програмах (зокрема, Horizon Europe, EU4Business тощо).

Рис. 1. Напрями вирішення проблем якості товарів українських підприємств в умовах кризових трансформацій конкурентного середовища

Джерело: сформовано авторами

Наступним блоком вирішення проблем забезпечення якості товарів українських підприємств є програми оновлення основних фондів (рис 1), які будуть спрямовані на підтримку сталого розвитку через автоматизацію, ресурсоефективність та екологічну модернізацію. Такий напрям передбачає не лише інвестиції у фізичні основні засоби, а й ґрунтовну трансформацію виробничої культури через: дотримання принципів ощадливого виробництва (LEAN), впровадження систем управління ризиками, економічного аудиту та використання цифрових інструментів для обліку енергоспоживання.

В умовах кризових трансформацій конкурентного середовища не менш важливим напрямом вирішення проблем якості товарів є забезпечення професійного навчання та безперервного професійного розвитку (БПР) у сфері якості. Для цього необхідно створити єдину інтегровану у виробництво систему безперервного професійного розвитку у сфері якості, яка буде використовувати такі інструменти як підготовку сертифікованих експертів з ISO, навчання за профільними програмами у технічних закладах освіти, розбудову мережі центрів професійних компетенцій за участі бізнесу та міжнародних експертів. Участь у таких програмах має підтримуватися з боку держави через систему ваучерів, грантів та стимулів до навчання.

Щодо інструментів забезпечення конкурентоспроможності через якість товарів в ринковому середовищі, то українським виробникам доцільно приділити увагу розвитку брендів. Розвиток міжнародних ринків сприяв тому, що цінова конкуренція уже не визнається ключовим фактором для споживачів. Вважаємо, що українським товаровиробникам та експортерам необхідно розробити сучасні стратегії позиціонування, які побудовані на принципах інноваційності, якості та екологічності. Такі стратегії забезпечать вихід на преміальні сегменти ринку, де ці чинники мають ключове значення для споживача.

Висновки. Таким чином, здійснивши дослідження сучасних проблем якості товарів у контексті їх впливу як загроз фінансовій безпеці та конкурентоспроможності підприємств в умовах кризових трансформацій конкурентного середовища можемо зробити наступні висновки:

- неналежна якість товарів є важливим бар'єром конкурентоспроможності та фінансової безпеки не лише в агросекторі, але й у металургії, машинобудуванні, легкій промисловості та технологічних галузях. Такі проблеми як: недостатня стандартизація, дефіцит інвестицій, відсутність сертифікаційних систем і кваліфікованого персоналу не аби як гальмують конкурентну присутність українських виробників на зовнішніх ринках.

- якість товарів – це не лише технічний критерій, загроза для фінансової безпеки або бар'єр на експортному шляху, це – багатовимірна категорія, що охоплює весь спектр стратегічних трансформацій української економіки. Забезпечення високого рівня якості вимагає комплексного підходу, який поєднує інституційну реформу, модернізацію, освіту, міжнародну співпрацю та стратегічне брендове позиціонування. У такому контексті якість може стати не загрозою, а каталізатором сталого зростання, інтеграції в європейський ринок і довгострокового підвищення національної конкурентоспроможності.

Література

1. Марусяк Н. Л., Бак Н. А. Фінансова безпека підприємства та загрози її втрати в сучасному економічному середовищі. *Економіка та держава*. 2022. № 2. С. 109–113. DOI: 10.32702/2306-6806.2022.2.109 (дата звернення: 19.12.2025).
2. Метеленко Н., Сіліна І., Попова А., Афонов Р. Оптимізація фінансової безпеки промислового підприємства в епоху цифровізації за допомогою інформаційно-аналітичних технологій. *Humanities Studies*. 2024. №18 (95), С. 163-175.
3. Варналій З. С., Бондаренко С. М. Фінансова безпека підприємств України в умовах війни та повоєнного відновлення. *Економічний вісник університету*. 2023. Випуск №56 С. 106-113
4. Polityuk P. Ukraine plans to boost food processing as preferential EU trade ends. *Reuters*. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/ukraine-plans-boost-food-processing-preferential-eu-trade-ends-2025-06-03/>. (дата звернення: 20.12.2025).
5. Кулакова С.Ю. Міняйленко І.В., Яцкова Н.С. Оцінка та діагностика конкурентоспроможності й якості продукції аграрних підприємств в умовах воєнних викликів. *Агросвіт*. 2025. № 4. С. 159-167 DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2025.4.159> (дата звернення: 20.12.2025).
6. Кваша С., Павленко О., Вакуленко В. Конкурентоспроможність української аграрної продукції на зовнішніх ринках. *Економіка та суспільство*, 2024. №68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-198> (дата звернення: 23.12.2025).
7. Короленко О., Поліщук І., Кутова Н. Ефективність системи управління якістю в товарознавстві для підвищення рентабельності підприємства. *Економіка та суспільство*, 2024 №69. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-19> (дата звернення: 23.12.2025).
8. Хатім Е. Вплив якості продукції на міжнародну конкурентоспроможність вітчизняних

компаній фармацевтичної галузі. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 4 (28). С. 136-142.

9. Українські виробники лікарських засобів відновлюють довоєнні потужності – підсумки I півріччя 2023 року. ПрАТ «Дарниця» URL: <https://darnytsia.ua/press-center/novini-kompan/ukrayinski-virobniki-likarskikh-zasobiv-vidnovlyuyut-dovoieni-potuzhnosti---pidsumki-i-pivrichchya-2023-roku> (дата звернення: 23.12.2025).

10. Zinchenko S. Challenges for Ukrainian iron and steel industry in 2024. *For 95th Session of the OECD Steel Committee. GMK Center*. 2024. URL: <https://gmk.center/en/posts/challenges-for-ukrainian-iron-and-steel-industry-in-2024> (дата звернення: 23.12.2025).

11. Польнікова В. Криза легкої промисловості в Україні: як нестабільний попит та брак ресурсів впливають на галузь. *Факти. Аналітика. Коментарі. Тенденції*. 2024. URL: <https://fact-news.com.ua/en/the-crisis-of-the-light-industry-in-ukraine-how-unstable-demand-and-lack-of-resources-affect-the-industry> (дата звернення: 23.12.2025).

12. Ukraine's economic future: key sectors under pressure. *Financial Times*. 2024. URL: <https://www.ft.com/content/91142c32-d30e-41c8-9560> (дата звернення: 23.12.2025).

References

1. Marusiak N. L., Bak N. A. (2022) Finansova bezpeka pidpriemstva ta zahrozy yii vtraty v suchasnomu ekonomichnomu sereдовиshchi [Financial security of the enterprise and threats of its loss in the modern economic environment]. *Ekonomika ta derzhava*, No 2, pp. 109–113. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2022.2.109> (accessed December 19, 2025).

2. Metelenko N., Silina I., Popova A., Afonov R. (2024) Optyimizatsiia finansovoi bezpeky promyslovoho pidpriemstva v epokhu tsyfrovizatsii za dopomohoiu informatsiino-analitychnykh tekhnolohii [Optimization of financial security of an industrial enterprise in the era of digitalization using information and analytical technologies]. *Humanities Studies*, No 18(95), pp. 163–175.

3. Varnalii Z. S., Bondarenko S. M. (2023) Finansova bezpeka pidpriemstv Ukrainy v umovakh viiny ta povoiennoho vidnovlennia [Financial security of Ukrainian enterprises in the conditions of war and post-war recovery]. *Ekonomichniy visnyk universytetu*, Issue 56, pp. 106–113.

4. Polityuk P. (2025) Ukraine plans to boost food processing as preferential EU trade ends. *Reuters*. Available at: <https://www.reuters.com/world/europe/ukraine-plans-boost-food-processing-preferential-eu-trade-ends-2025-06-03/> (accessed December 20, 2025).

5. Kulakova S. Yu., Miniailenko I. V., Yatskova N. S. (2025) Otsinka ta diahnozyka konkurentospromozhnosti y yakosti produktsii ahrarnykh pidpriemstv v umovakh voienynykh vyklykiv [Assessment and diagnostics of competitiveness and product quality of agricultural enterprises under wartime challenges]. *Ahrosvit*, No 4, pp. 159–167. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2025.4.159> (accessed December 20, 2025).

6. Kvasha S., Pavlenko O., Vakulenko V. (2024) Konkurentospromozhnist ukrainskoi ahrarnoi produktsii na zovnishnikh rynkakh [Competitiveness of Ukrainian agricultural products in foreign markets]. *Ekonomika ta suspilstvo*, No 68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-198> (accessed December 23, 2025).

7. Korolenko O., Polishchuk I., Kutova N. (2024) Efektyvnist systemy upravlinnia yakistiu v tovaroznavstvi dlia pidvyshchennia rentabelnosti pidpriemstva [Effectiveness of the quality management system in commodity science to increase enterprise profitability]. *Ekonomika ta suspilstvo*, No 69. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-19> (accessed December 23, 2025).

8. Khatim E. (2021) Vplyv yakosti produktsii na mizhnarodnu konkurentospromozhnist vitchyznanykh kompanii farmatsevtichnoi haluzi [Impact of product quality on the international competitiveness of domestic pharmaceutical companies]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, No 4(28), pp. 136–142.

9. Ukrainski vyrobnyky likarskykh zasobiv vidnovliuiut dovoienni potuzhnosti – pidsumky I pivrichchia 2023 roku [Ukrainian pharmaceutical manufacturers restore pre-war capacities – results of the first half of 2023]. ПрАТ «Дарниця». Available at: <https://darnytsia.ua/press-center/novini-kompan/ukrayinski-virobniki-likarskikh-zasobiv-vidnovlyuyut-dovoieni-potuzhnosti---pidsumki-i-pivrichchya-2023-roku> (accessed December 23, 2025).

10. Zinchenko S. (2024) Challenges for Ukrainian iron and steel industry in 2024. For 95th Session of the OECD Steel Committee. *GMK Center*. Available at: <https://gmk.center/en/posts/challenges-for-ukrainian-iron-and-steel-industry-in-2024> (accessed December 23, 2025).

11. Polnikova V. (2024) Kryza lehkoї promyslovosti v Ukraini: yak nestabilnyi popyt ta brak resursiv vplyvaiut na haluz [Crisis of the light industry in Ukraine: how unstable demand and lack of resources affect the industry]. *Fakty. Analitika. Komentari. Tendentsii*. Available at: <https://fact-news.com.ua/en/the-crisis->

of-the-light-industry-in-ukraine-how-unstable-demand-and-lack-of-resources-affect-the-industry (accessed December 23, 2025).

12. Ukraine's economic future: key sectors under pressure (2024). *Financial Times*. Available at: <https://www.ft.com/content/91142c32-d30e-41c8-9560> (accessed December 23, 2025).

Отримано: 29.01.2026

Прийнято до публікації: 11.02.2026

Опубліковано: 15.02.2026